

Vlaanderen
is landbouw & zeevisserij

DE VLAAMSE LANDBOUW- CONJUNCTUURINDEX

voorjaar 2025

AGENTSCHAP
**LANDBOUW
& ZEEVISSERIJ**

www.vlaanderen.be/landbouw

Deze publicatie werd door het Agentschap Landbouw en Zeevisserij met de meeste zorg en nauwkeurigheid opgesteld. Er wordt evenwel geen enkele garantie gegeven omtrent de juistheid of de volledigheid van de informatie in deze publicatie. De gebruiker van deze publicatie ziet af van elke klacht tegen het Agentschap Landbouw en Zeevisserij of zijn ambtenaren, van welke aard ook, met betrekking tot het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

In geen geval zal het Agentschap Landbouw en Zeevisserij of zijn ambtenaren aansprakelijk gesteld kunnen worden voor eventuele nadelige gevolgen die voortvloeien uit het gebruik van de via deze publicatie beschikbaar gestelde informatie.

INHOUD

Samenvatting	5
1 Landbouwsectoren	6
2 Tuinbouwsectoren	10
3 Belemmeringen	12
4 Investerings	13
5 Meer informatie	16

////////////////////////////////////

De landbouwconjunctuurindex stijgt in het voorjaar van 2025 opnieuw van 81 naar 88. Dat is het hoogste niveau sinds 2014 en duidt op een positieve stemming binnen de sector. De tevredenheid over de afgelopen zes maanden nam toe van 84 naar 93, terwijl ook de vooruitzichten voor de komende zes maanden gunstiger worden ingeschat, met een stijging van 77 naar 84.

Deze halfjaarlijkse bevraging vond plaats in maart 2025 bij land- en tuinbouwers uit het Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). De resultaten zijn gebaseerd op een extrapolatie van 460 antwoorden.

Jaar	Landbouwconjunctuurindex	Economische situatie afgelopen 6 maanden	Economische situatie komende 6 maanden
2015 voorjaar	77	66	87
2015 najaar	67	58	75
2016 voorjaar	62	55	68
2016 najaar	70	59	82
2017 voorjaar	85	80	91
2017 najaar	87	87	87
2018 voorjaar	78	75	81
2018 najaar	79	74	84
2019 voorjaar	82	73	90
2019 najaar	82	82	82
2020 voorjaar	86	87	84
2020 najaar	71	65	76
2021 voorjaar	82	71	93
2021 najaar	79	79	79
2022 voorjaar	65	70	60
2022 najaar	68	70	66
2023 voorjaar	82	82	79
2023 najaar	80	88	72
2024 voorjaar	85	84	83
2024 najaar	81	84	77
2025 voorjaar	84	93	84

Het aantal land- en tuinbouwers die de afgelopen zes maanden belemmeringen hebben ondervonden, neemt af. Deze verbetering, zoals gebruikelijk in een voorjaarsenquête, is te danken aan een positiever oordeel over de weersomstandigheden. Dat komt doordat de meeste gewassen al vorig jaar zijn geoogst en de omstandigheden voor de voorjaarsveldwerkzaamheden gunstig zijn.

Belemmeringen van overheidswege scoren in alle subsectoren hoog, maar vooral in de dierlijke sectoren speelt dat een grote rol, mede door het stikstofdecreet en het nieuwe mestactieplan (MAP7) dat van start is gegaan. Daarnaast worden **dierziekten** vaak genoemd door rundveehouders die af te rekenen kregen met blauwtong en andere infectieziektes.

[illegible]

- Ook in de NEPG-landen (de vereniging van aardappelproducenten in België, Nederland, Frankrijk en Duitsland) is het areaal toegenomen (+7,2%). Van de 24,6 miljoen ton aardappelen die in de vier belangrijkste productiegebieden van West-Europa werden geteeld, nam Duitsland met 9,2 miljoen ton het grootste aandeel voor zijn rekening, een stijging van 8,9% ten opzichte van 2023. De grootste productietoename was in Frankrijk, waar 7,7 miljoen ton aardappelen werd geproduceerd, een stijging van 12,6%.
- Ondanks de toegenomen productie bleef de prijs hoog, aangewakkerd door een sterke vraag. De vrijemarktprijs van ongeveer 300 euro per ton begin dit jaar leek veelbelovend voor de aardappelen die nog in opslag lagen. Ook de contractprijs voor het nieuwe seizoen bleef stabiel op een hoog niveau, wat leidde tot optimisme bij telers. Dat stimuleerde velen om hun areaal uit te breiden, terwijl ook nieuwe telers toetraden om te profiteren van de bloeiende sector.
- Sinds begin februari is de vrijemarktprijs echter fors gedaald en bijna gehalveerd. Als de exportdruk naar landen buiten de EU aanhoudt door dreigende invoertarieven in de VS en toenemende concurrentie uit onder meer China en India, kan dat leiden tot een overaanbod op de markt. In combinatie met een gestage uitbreiding van het areaal en een grote oogst zou dat de aardappelprijs verder onder druk kunnen zetten, zoals eerder dit jaar al gebeurde met een daling van meer dan 40% sinds februari. Begin maart kwamen signalen naar buiten dat er minder werd gecontracteerd en dat sommige bestaande contracten werden teruggeschroefd.
- De prijzen voor de **granen** zijn de laatste jaren sterk beïnvloed door de geopolitieke situatie in Rusland en Oekraïne. De graanmarkt is voorzichtig aan het herstellen door een toenemende vraag.
 - De Belgische graanproductie heeft dit jaar zwaar te lijden gehad onder de weersomstandigheden. De hevige regenval sinds oktober 2023 heeft een aanzienlijke impact gehad op de teelt. De productiedaling is te wijten aan een vertraagde zaai, een afname van het areaal wintergranen en lagere opbrengsten.
 - De Europese graanprijzen liggen nog steeds onder het niveau van vorig jaar, maar vertonen een voorzichtige stijging. De rentabiliteit van het gewas blijft echter onder druk staan. Wereldwijd wordt een grotere tarweoogst verwacht. De International Grains Council (IGC) voorspelt dat de wereldwijde tarweproductie in seizoen 2025-26 een recordhoogte van 807 miljoen ton zal bereiken. Toch groeit de tarweconsumptie sneller dan de productie waardoor de wereldwijde eindvoorraden dalen tot de kleinste sinds 2016.
- Slecht weer en de daarmee samenhangende lagere opbrengsten zetten de winstgevendheid van de **suikerbietenteelt** onder grote druk.
 - In België zal de gemiddelde bietenopbrengst onder het vijfjarig gemiddelde liggen. Het is vooral het suikergehalte dat het probleem is, zowel in België als in andere producerende landen. Het gemiddelde suikergehalte in België varieert afhankelijk van de regio en tussen verschillende producenten. Landbouwers die hebben geprofiteerd van goede plant- en behandelingsomstandigheden presteren goed, terwijl anderen veel lagere opbrengsten hebben. Slechte opbrengsten zetten de winstgevendheid van het gewas onder grote druk en de vooruitzichten zijn niet goed voor telers, met moeilijke onderhandelingen met fabrikanten over de prijs van bieten ten gevolge van de lagere suikerprijzen. Hierdoor zal waarschijnlijk dit jaar het suikerbietareaal in de EU krimpen.

De index voor **melkvee** stijgt van 77 naar 90, het hoogste niveau sinds 2019. Deze stijging wordt voornamelijk verklaard door een positieve evolutie van de afgelopen zes maanden, waarbij de index steeg van 76 naar 100. De index voor de komende zes maanden blijft vrijwel gelijk, van 79 naar 80.

- Wat betreft de productieverwachtingen verwacht 56% van de melkveehouders dat de productie de komende zes maanden gelijk blijft. 19% voorziet een lichte daling, terwijl 10% een sterke daling van de productie verwacht. 15% denkt dat de productie zal stijgen in de komende periode.
- Met betrekking tot de verkoopprijzen verwacht 43% van de melkveehouders dat de prijs gelijk blijft, 38% voorziet een lichte daling, en 8% verwacht een sterke daling. 11% denkt dat de melkprijs in de komende periode zal stijgen.
- De melkveehouders profiteren momenteel van hoge melkprijzen en dalende kosten, wat positief is voor hun rentabiliteit.
- In 2024 bereikte de melkproductie in Vlaanderen opnieuw een recordhoogte van 3,10 miljard liter. De stijgende melkproductie in Vlaanderen contrasteert met de daling op nationaal niveau. In 2024 werd in België 4,35 miljard liter melk geproduceerd, een daling van 34 miljoen liter ten opzichte van het jaar ervoor. In de afgelopen 20 jaar is het aantal bedrijven met melkkoeien in Vlaanderen gehalveerd, en deze daling zet zich voort. In 2024 daalde het aantal melkveehouders verder met meer dan 4% tot 5.640 (3.358 in Vlaanderen en 2.282 in Wallonië). De bedrijven worden wel groter: het aantal melkkoeien per bedrijf is meer dan verdubbeld, met een gemiddeld aantal van 80.
- Ook in de Europese Unie is deze dalende trend al langer zichtbaar. Volgens de recente EU Agricultural Outlook zal de Europese melkveestapel tegen 2035 met 11% afnemen, hoewel de melkproductie per koe naar verwachting verder zal stijgen. Deze afname wordt voornamelijk toegeschreven aan strengere milieuregels en een grotere nadruk op duurzaamheid binnen de sector.
- De afnemende melkproductie en de toenemende focus op hoogwaardige zuivelproducten zullen naar verwachting de melkprijs hoog houden. Experts voorspellen dat de melkprijs rond de 50 cent per liter zal blijven, wat hoger is dan in de pre-coronaperiode, maar lager dan de piek in 2021-2022, toen bijna 60 cent per liter werd betaald.

De index voor **vlees** stijgt spectaculair van 69 naar 109 wat de hoogste waarde is sinds het begin van de enquête. De index voor de afgelopen zes maanden stijgt van 68 naar 108 (eveneens een record), terwijl de verwachting voor de komende zes maanden sterk toeneemt van 70 naar 110.

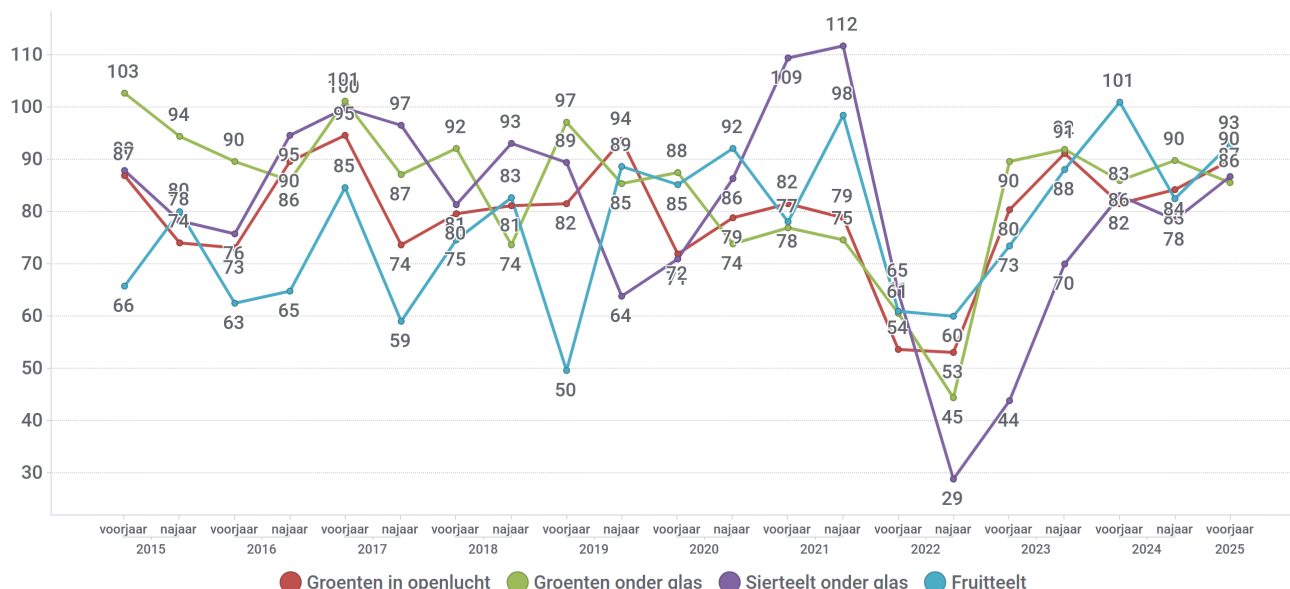
- Wat de productie betreft verwacht 42% van de vleesveehouders dat de productie de komende periode gelijk blijft. 45% voorziet een lichte daling, terwijl 12% een lichte stijging verwacht.
- Maar liefst 64% van de ondervraagde vleesveehouders verwacht een prijsstijging in de komende periode. 24% denkt dat de prijs gelijk zal blijven, en 12% verwacht een daling.
- De vleesveestapel is de laatste jaren gekrompen, voornamelijk door de lage rendabiliteit, maar eveneens als gevolg van de strengere milieu- en klimaateisen die de sector worden opgelegd. In de Europese Unie blijft het aantal rundvee verder afnemen. De decembertelling van 2024 wees uit dat het aantal runderen (incl. melkvee) in vergelijking met 2023 met zo'n 2 miljoen dieren is gedaald, een daling van 2,6%. Voor België was die daling zelfs groter, met 4,1%.
- Ondanks de afgenomen veestapel werden er meer dieren geslacht in de EU (+2%) en in België (+4,9%). De verplichte slachtingen in België in het kader van IBR ('koeiengriep') vormen een mogelijke verklaring. Doordat de vraag naar rundvlees op een hoog niveau blijft en het aanbod van volwassen dieren laag is, stijgen de prijzen van koeien en stieren sinds eind 2024.

[illegible]

2 TUINBOUWSECTOREN

Drie van de vier subsectoren vertonen een kleine stijging van de index, maar ook de enige daler is beperkt, waardoor we kunnen concluderen dat de indexen op een constant niveau evolueren. Dat blijkt uit de onderstaande index voor de vier tuinbouwdeelsectoren.

Figuur 3: Evolutie van de Vlaamse conjunctuurindex voor de vier tuinbouwsectoren, 2015-2025

Bron: Agentschap Landbouw en Zeevisserij

De conjunctuurindex van **groenten in openlucht** (met als voornaamste bestemming de versmarkt, inclusief witloofforcerie) stijgt van 84 naar 90. De tevredenheid over de voorbije zes maanden is gestegen van 92 naar 100 en ook de toekomstperspectieven stijgen van 76 naar 80.

- 72% van de ondervraagde telers verwacht geen productiestijging in de komende zes maanden. 13% verwacht een lichte productiestijging, terwijl 16% uitgaat van een lichte productiedaling.
- Wat betreft de prijsverwachtingen voor de komende zes maanden, denkt 33% dat er weinig prijsevolutie zal zijn. 41% verwacht dat de prijs zal dalen (25% verwacht een lichte prijsstijging, terwijl 16% een sterke prijsdaling voorziet). Een kwart (26%) van de ondervraagde telers verwacht dan weer een lichte prijsstijging.
- Ondanks een bijzonder moeilijke start bleek 2024 uiteindelijk een sterk productiejaar. De oogst verliep vlot en de kwaliteit van het geoogste product was over het algemeen goed. Voor 2025 heerst er optimisme — velen hopen en verwachten dat dit positieve momentum zich zal voortzetten.
- Het areaal witloof blijft gestaag afnemen. In 2014 werd in België nog meer dan 2.000 hectare witloofwortelen geteeld, terwijl dat in 2023 is teruggelopen naar 1.800 hectare. In 2023 leidde een mindere wortelopbrengst tot een kleiner aanbod van witloof, wat resulteerde in hogere prijzen. Deze prijsstijging heeft zich doorgetrokken in 2024. Door de hogere prijs werd er ook minder witloof aangekocht. Volgens VLAM werd in 2024 gemiddeld 2,2 kg witloof per capita in België gekocht, wat 15% lager is dan in 2023 en het laagste niveau in de afgelopen 10 jaar. Deze daling in aankopen zet zich verder voort.
- Ook de preiaankopen bereikten in 2024 een van de laagste niveaus ooit. Gemiddeld werd er in België 1,4 kg prei per capita gekocht, terwijl dat in 2014 nog 1,9 kg per capita was. Door een beperkte

beschikbaarheid lagen de prijzen vorig jaar tot de zomer hoog. Het gunstige zomerweer daarna heeft de situatie echter genormaliseerd, waardoor de prijzen momenteel weer in lijn liggen met het langetermijngemiddelde.

De index voor telers van **groenten onder glas** vertoont een lichte daling van 90 naar 86. Zowel de inschatting van de afgelopen zes maanden (van 93 naar 88) als de verwachtingen voor de economische situatie in de komende zes maanden (van 87 naar 84) laten een dalende trend zien.

- 45% van de ondervraagde telers verwacht dat de productie het komende half jaar gelijk blijft. 31% denkt dat de productie zal dalen, terwijl 23% een stijging voorziet.
- Ook over de prijsontwikkeling zijn de meningen verdeeld: 41% verwacht geen verandering, terwijl een even groot percentage een daling voorziet. Slechts 17% verwacht een prijsstijging.
- Deze winter, tussen januari en maart, stond de tomatenmarkt onder druk door goedkope productie in Noord-Afrika, een herstellende productie in Nederland en een lage vraag naar verse tomaten. De afgelopen weken nam de beschikbaarheid in zowel Zuid-Europa als Noord-Afrika af, wat gunstige prijsontwikkelingen met zich meebracht. Een toenemende productie kan echter opnieuw voor prijsdalingen zorgen. Toch blijft de sector optimistisch over het komende seizoen, mede door stabiele teeltoppervlakten en een verschuiving naar kwalitatief betere rassen.
- Daarnaast wordt de impact van extreme temperaturen en droogte in Zuid-Europa steeds duidelijker. Net als elk jaar zal ook het lokale klimaat een belangrijke rol spelen in de prijsvorming op de regionale markten. Bovendien kijkt de sector argwanend naar de oplopende Europese gasprijzen, die binnen een jaar bijna zijn verdubbeld, zij het vanaf een laag niveau.

De index voor **sierteelt onder glas** stijgt van 78 naar 87. Deze stijging is voornamelijk te verklaren door een positieve verwachting voor de economische situatie in de komende zes maanden, waar de index steeg van 70 naar 90. De afgelopen periode kende echter een lichte daling van 86 naar 83.

- Inzake productie verwacht 53% van de siertelers geen wijziging de komende periode. 40% daarentegen verwacht wel een productiestijging.
- 27% van de ondervraagden denkt dat de prijs het komende half jaar zal dalen, maar het overgrote deel (67%) denkt niet dat de prijs zal wijzigen.
- Gezien de grote diversiteit binnen de sector is het moeilijk om eenduidige conclusies te trekken. Algemeen wordt aangenomen dat de eerste lentezon, op het moment van de enquête, ervoor zorgde dat mensen in hun tuinen aan de slag gingen en massaal tuin- en terrasplanten aanschaffen. Toch kampt de sector met aanzienlijke uitdagingen, zoals het vinden van seizoenarbeiders en structureel gestegen kosten. Bovendien is dit een sector waarin consumenten vaak als eerste besparen bij toenemende inflatie en een dalende koopkracht.

De conjunctuurindex voor de **fruitteelt** stijgt van 83 naar 93 punten. Deze toename is voornamelijk te verklaren door de manier waarop telers de voorbije zes maanden hebben ingeschat, met een stijging van de index van 86 naar 106. Voor de komende zes maanden blijft de index nagenoeg stabiel ten opzichte van de vorige bevraging, met een stijging van 1 punt tot 80 punten.

- Productieverwachtingen: 41% van de fruittelers verwacht de komende periode een stabiele productie, terwijl 45% rekent op een stijging. Daarentegen voorziet 14% een daling in de opbrengst.

Line chart showing the percentage of total value added by different sectors in the Netherlands from 2015 to 2025. The sectors are: Total (green), Buildings and/or installations (brown), Tools and/or machines (dark green), Land (blue), and Production and/or delivery rights (yellow).

Jahr	Totaal binnen het jaar	Gebouwen en/of installaties totaal	Werktuigen en/of machines	Grond	Productie- en/of leveringsrechten
2015	35%	20%	16%	8%	3%
2016	30%	20%	15%	7%	4%
2017	34%	21%	17%	8%	2%
2018	37%	23%	16%	9%	4%
2019	33%	19%	17%	5%	2%
2020	35%	23%	20%	6%	2%
2021	34%	21%	16%	9%	4%
2022	35%	22%	13%	9%	1%
2023	36%	22%	17%	9%	2%
2024	35%	20%	22%	7%	1%
2025	40%	26%	19%	12%	4%

Wanneer we de verschillende deelsectoren in detail bekijken, blijkt dat vooral **melkveehouders** investeringsplannen hebben: 49% van hen wil het komende jaar investeren. Deze stijging is vooral te verklaren door een stijging van de investeringen in gebouwen/installaties (van 27% naar 38%). Waarschijnlijk komt dat doordat elk rundveebedrijf tegen eind 2025 de ammoniakuitstoot met 5% moet verminderen, wat de nodige investeringen in de stal vergt. Ook de positieve conjunctuur in de melkveehouderij speelt ongetwijfeld een rol.

De investeringsbereidheid in de **varkenssector** blijft onveranderd op 37%, wat het hoogste niveau van de afgelopen tien jaar handhaaft. Opvallend is de toename van investeringen in gebouwen en installaties, die stegen van 22% naar 28%, terwijl de investeringsbereidheid in werktuigen en machines juist afnam van 22% naar 8%. De gunstige conjunctuur lijkt de belangrijkste drijfveer achter deze relatief hoge investeringsbereidheid.

Ook bij telers van **groenten onder glas** is er een sterke stijging van de investeringsbereidheid (van 18% naar 32%). Hier is de voornaamste verklaring een stijging van investeringen in gebouwen/installaties. (van 8% naar 27%). Een mogelijke verklaring is dat groentelers steeds vaker investeren in duurzame energiesystemen, zoals e-boilers, om hun afhankelijkheid van fossiele brandstoffen te verminderen en de overstap naar duurzamer produceren te maken.

In de **fruitteelt** blijft de totale investeringsbereidheid vrijwel stabiel, met een lichte stijging van 36% naar 37%. Toch dalen de geplande investeringen van 24% naar 17%. De investeringen in gebouwen blijven onveranderd op 13%, terwijl de investeringen in grond juist toenemen van 7% naar 13%. Deze stijging kan mogelijk worden verklaard door het feit dat steeds meer telers stoppen en hun percelen worden overgenomen door andere bedrijven.

Sector	Totaal binnen het jaar	Gebouwen en/of installaties totaal	Werktuigen en/of machines	Grond	Productie- en/of leveringsrechten
Akkerbouw	33%	17%	24%	8%	0%
Melkvee	49%	38%	17%	15%	2%
Vleesvee	31%	25%	10%	16%	7%
Varkens	37%	28%	8%	11%	6%
Groenten in openlucht	49%	13%	32%	16%	0%
Groenten onder glas	37%	27%	10%	13%	4%
Sierteelt onder glas	53%	33%	0%	0%	0%
Fruitteelt	37%	13%	13%	0%	2%

Daarnaast blijkt uit de enquête dat de investeringsplannen voor de komende twee à drie jaar grotendeels dezelfde trends volgen als de investeringsplannen op korte termijn. Landbouwers investeren vooral in gebouwen en installaties om te voldoen aan wettelijke voorschriften (11%) en ter vervanging van bestaande infrastructuur (10%).

Vraag	2025	
	Investerings binnen het jaar	Investerings over 2 à 3 jaar
Geen investeringen	60%	61%
Gebouwen en/of installaties totaal	26%	24%
Gebouwen en/of installaties ter vervanging	10%	12%
Gebouwen en/of installaties ter uitbreiding	9%	6%
Gebouwen en/of installaties om te voldoen aan wettelijke voorschriften (milieu, dierenwelzijn, enz.)	11%	12%
Gebouwen en/of installaties ter verbreding en diversificatie (thuisverwerking, thuisverkoop, hoevetoeisme, enz.)	2%	2%
Werktuigen en/of machines	19%	20%
Grond	12%	14%
Productie- en/of leveringsrechten	4%	1%
Andere investeringen	3%	2%
Investerings totaal	40%	39%

////////////////////////////////////

5 MEER INFORMATIE

Dit is het rapport van de 37ste enquêteronde, afgenomen in maart 2025 bij Vlaamse land- en tuinbouwbedrijven die deel uitmaken van het Vlaamse Landbouwmonitoringsnetwerk (LMN). Voor de berekening van de landbouwconjunctuurindex bevraagt het Agentschap Landbouw en Zeevisserij sinds 2007 circa 600 land- en tuinbouwers over hun bedrijfssituatie (productie, verkoopprijzen, belemmeringen en investeringen). De antwoorden van deze steekproef worden geëxtrapoleerd naar de totale Vlaamse landbouwpopulatie. De index kan gaan van 0 (alle landbouwers zeer negatief) tot 200 (alle landbouwers zeer positief). Bij een index van 100 zijn er evenveel negatieve als positieve antwoorden.

De uitgebreide methodologische beschrijving en de voorgaande zesmaandelijke rapporten staan op de website van Landbouw en Visserij: [Landbouwcijfers Vlaanderen](#).

De landbouwconjunctuurindex is berekend op een 0-200-schaal als het gemiddelde van volgende twee vragen:

- Hoe beschouwt u de economische situatie van uw bedrijf gedurende de afgelopen zes maanden?
Met als index = $(\% \text{ veel beter dan normaal} + 0,5 * \% \text{ beter dan normaal}) - (0,5 * \% \text{ slechter dan normaal} + \% \text{ veel slechter dan normaal}) + 100$
De antwoorden “normaal” worden niet meegenomen in de berekening van de index.
- Hoe verwacht u dat de economische situatie van uw bedrijf de komende zes maanden zal evolueren?
Met als index = $(\% \text{ sterk stijgen} + 0,5 * \% \text{ licht stijgen}) - (0,5 * \% \text{ licht dalen} + \% \text{ sterk dalen}) + 100$
De antwoorden “gelijk blijven” worden niet meegenomen in de berekening van de index.